

Zajedno do Zabočke kuharice

Svaki projekt počinje dobrom idejom i inicijativom. Martin Kotarski, sedmaš OŠ *Ksavera Šandora Gjalskog* predložio je da se napravi publikacija sa starinskim jelima koje su kuhale naše bake, a s ciljem da se ona proda i tako pomogne učenicima slabijeg imovinskog stanja. Za taj je projekt bila potrebna novčana potpora. Projekt je prijavljen Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva, oni su ga podržali i Osnovnoj školi donirali 10.000,00 kuna kako bi mogla tiskati kuharicu. Zbog te kreativne inicijative škola je dobila priznanje *Škola-prijatelj zajednice*.

Publikacija *Zabočka kuharica* ima tradicijsku i kulturnu vrijednost jer nastoji sačuvati trag o tradicionalnim zabočkim jelima na kajkavskom narječju. Knjigu su uredile pedagoginja Ružica Kotarski i knjižničarka Branka Vrbanec. Ona ima i humanitarnu vrijednost jer su primjerci *Kuharice* rasprodani, a sredstva utrošena za nabavu paketa namirnica za socijalno ugrožene obitelji grada Zaboka.

U realizaciji projekta sudjelovali su učenici, roditelji i učitelji škole, a poduprle su ga udruge grada Zaboka i gradska vlast. Martin je sve etape, cilj i načine ostvarivanja projekta prikazao u svom eseju *Zajedno u kuharici (Joined by Cookbook)*. Prijavio se na Međunarodni natječaj u pisanju eseja (2008. International Essay Contest for Young People) u organizaciji Goi Peace Foundationa i UNESCO-a. Natječaj je bio objavljen na web stranicama Ministarstva znanosti, prosvjete i sporta. U konkurenciji 4711 radova iz 137 zemalja u kategoriji za djecu do 14. godina upra-

vo je Martin osvojio prvu nagradu. Tema natječaja bila je kako projektima pokrenuti pozitivne promjene u vlastitoj okolini i time pokrenuti razvoj društva što je učenik odlično obrazložio u svom nagrađenom radu.

Kao prvonagrađeni dobio je priliku predstaviti i svoj esej i projekt. Zajedno sa svojom mentoricom Natalijom Jurišić otputovao je u studenom 2008. u Tokio na svečanost Goi Peace Foundationa kojoj je nazočio i Bill Gates, glavni pokrovitelj fondacije. Osnovne su ideje projekta *Zabočka kuharica* čuvanje tradicije, razvoj humanitarnog i volonterskog rada, izrada suvenira grada Zaboka, predstavljanje škole i grada u Hrvatskoj i u svijetu. Objavljeno je 2.000 primjeraka *Kuharice* u dva izdanja. Svako izdanje je pratila promocija uz kulturno-umjetnički program na kajkavskom jeziku, zabočkom idiomu kakvim je u cijelosti kuharica i napisana. Prikupljeno je ukupno 13.740,00 kuna i podijeljeno dvadesetak paketa hrane socijalno ugroženim obiteljima. Od ukupnog broja tiskanih *Kuharica* školi je ostalo 400 komada za promociju rada i kao prepoznatljiv suvenir grada Zaboka. Vrijednost *Kuharice* prepoznaje i Gourmand Cookbook Award. *Zabočku kuharicu* šalje na sajam najboljih svjetskih kuharica, ona dobiva priznanje za najbolju kuharicu za 2009. u Hrvatskoj (kategorija lokalnog izričaja i čuvanje tradicije) te je uvrštena u područje Fund Raising, kuharica humanitarnog značaja. *Kuharica* je i umjetnički ostvarenje jednog jezičnog idioma koji polako i neumoljivo nestaje u svakodnevnoj uporabi, zajedno s jelima zabilježenim u *Kuharici*. Njezina nepretenciozna jela u suglasju su s jedinstvenim sociološkim pristupom- bez va-

ganja namirnica i s jednostavnim jezičnim naputcima.

Vrijednost *Kuharice* nije samo u rezultatima, već i u svakoj etapi iznimno zahtjevnog projekta. Osobita je vrijednost u volonterskom radu u koji su bili uključeni svi učenici škole, zajedno s roditeljima i učiteljima, kao i lokalna zajednica uz udruge i organizacije DND Zabok, KUD Zabok, Muži zagorskog srca, GDCK Zabok, Župni Caritas, CZSS Zabok.

Budući je *Kuharica* istovremeno čvrsto ukorijenjena u tradiciju, na konkretan način koristi svome okruženju, a ima i iznimnu kozmopolitsku prepoznatljivost, pratili su je mediji Zagorski list, Večernji list, web stranice Grada, Radio Zabok, Stubica, Zaprešić, Kaj i Hrvatsko zagorje Krapina, Hrvatski radio 2. program, internetski portali, HRT-ove emisije Dobro jutro Hrvatska, Globalno sijeło, dnevne državne novine i tjednici (Gloria). Godine 2012. na 17. jesenskom poslovnom sastanku Hrvatske mreže zdravih gradova u Termama Tuhelj, projekt *Zabočke kuharice* bio je predstavljen kao prikaz dobre prakse razvoja projekta kroz suradnju i zajedništvo, od učenika do čelnika lokalne vlasti, sve do dalekog Japana.

Autoricama ostaje za poželjeti puno zdravlja, mira te obiteljskog blagovanja i druženja uz *Zabočku kuharicu*.

I te bi angelji jeli da bi zube melji!

Branka Vrbanec
Ružica Kotarski
rosakota@gmail.com

